

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdulhamit GÜL** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 20.05.2019

Tuma ÇELİK

Mardin Milletvekili

Geçtiğimiz günlerde Gökçeada'dan (İmroz) vahim bir ölüm haberi geldi. Gerçek Gündem, Çanakkale Gündem ve Gazete Karınca'ya da yansımış olduğu üzere; Gökçeada sakinlerinden Zafiris Pinaris (86) kendi evinde el ve ayakları bağlı şekilde ölü olarak bulundu. Zafiris Pinaris; esnaf, yaşına göre gayet sağlıklı ve eskiden bu yana adada yaşayan Rum halkının mensubu idi. Zafiris Pinaris'in ölümüyle ilgili saldırıyı gerçekleştirdiği iddiasıyla 3 kişinin gözaltına alındığı, parasını çalmak için evine giren kişilerin Zafiris Pinaris'i darp ettiği ve öldürdüğü basına yansıyan haberler arasındadır.

Zafiris Pinaris'in cenazesi önce Gökçeada Devlet Hastanesi'ne oradan da otopsi için Bursa Adli Tıp Kurumu'na kaldırıldı. Ancak geçen haftadan bu yana olay hakkında yerel makamlar tarafından herhangi bir açıklama yapılmamıştır. Basına yansıyan bir diğer olgu ise, ada halkının ortak görüşü olarak, 31 Mart Yerel Seçimleri öncesinde ortamın çok gerildiği ve huzurun kalmadığı yönünde. Bu anlamda, adaletin yerini bulması ve bu suçu işleyenlerin gereken cezayı alması ada halkının tedirginliğini bir nezbe olsun rahatlatacak ve yaşanan acıyı hafifletecektir.

Lozan Anlaşması'nda İmroz ve Tenedos (Bozcaada) adaları için özel statü belirlenmiştir. Ancak 1927 yılında adaların özel statüsü hakkında çıkarılan 1151 sayılı Mahalli İdareler Kanunu'yla Rum vatandaşların kendi dillerinde eğitim yapma olanakları ortadan kaldırılmıştır. İlgili kanun 1951 yılında kaldırılmışsa da, 1964 yılında 1151 sayılı kanun yeniden yürürlüğe girmiştir. Bu süreçteki uygulamalar; Varlık Vergisi, adaya ülkenin farklı şehirlerinden yerleştirilen nüfus, İmroz'daki azınlık mülklerinin millileştirilmesi, adadaki Rum balıkçılara teknelerini kullanma yasağı getirilmesi, 30'a yakın kişinin vatandaşlıktan çıkarılması ve 1964 Sürgünü ada nüfusunun baştan sona değişmesine neden olmuştur. 1960 nüfus sayımlarına göre, adada 5500 dolayında Rum yaşarken, uygulanan politikalar ve yaşanan zorunlu göçlerle birlikte bugün adadaki Rum nüfusu 300'ün altındadır.

Zafiris Pinaris'in öldürülmesi ada halkını tedirgin etmenin yanı sıra eski travmaları da yeniden ortaya çıkarmıştır. Tek başına ve yaşlı bir esnafın başına gelenler ötekileştirilme ve hedef olma olgusunun yaşattığı tedirginlik bir yana, bugün halen çoğunlukçu bakış açısının hakim olduğunu gösterir niteliktedir.

Bu bağlamda;

- 1) Zafiris Pinaris'in vahim şekilde ölümüne ilişkin bakanlığınız herhangi bir açıklama yapmış mıdır? Herhangi bir açıklama yapılması planlanmakta mıdır?
- 2) Bakanlığınız etnik ve dini kimliklerin ötekileştirilmemesi ve nefret suçlarını önlemek için herhangi bir çalışma yürütmekte midir? Bu çalışmalar nelerdir?
- 3) Bakanlığınız ülkemizdeki tüm kimliklerin güven ve huzur içerisinde yaşaması için ne gibi tedbirler almaktadır? Bu tedbirler diğer ilgili bakanlıklarla -İçişleri ve Eğitim Bakanlıkları- birlikte mi alınmaktadır?
- 4) Türkiye'de son 5 yıl içerisinde hangi kimlikler ötekileştirilmiştir? Buna ilişkin herhangi bir araştırmanız var mıdır?
- 5) Bakanlığınızın geçmişte zorunlu nedenlerle göç ettirilmiş olan kişilerin uluslararası haklarının korunarak geri dönmesi için herhangi bir çalışması var mıdır?
- 6) Geçmişten bu yana azınlıkların 'varlıklı' olduğu söylenerek; Rum, Süryani ve Ermeni evleri hedef haline getirilmekte veya 'define' aranmaya çalışılmaktadır. Bu tarz bir yaklaşım hangi olaylar sonucunda ortaya çıkmıştır?